

**KLAIPĖDOS MARTYNO MAŽVYDO PROGIMNAZIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KLAIPĖDOS MARTYNO MAŽVYDO PROGIMNAZIJOS GABIŲ MOKINIŲ
UGDYMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2021 m. lapkričio 15 d. Nr. V1-101
Klaipėda

Vadovaudamasi Klaipėdos Martyno Mažvydo progimnazijos nuostatais, patvirtintais Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. AD1-1691,

t v i r t i n u Klaipėdos Martyno Mažvydo progimnazijos gabių mokinių ugdymo organizavimo tvarkos aprašą (pridedamas).

Direktorė

Lina Stancelienė

PATVIRTINTA
Klaipėdos Martyno Mažvydo
progimnazijos direktoriaus
2021 m. lapkričio 15 d. įsakymu
Nr. V1-101

KLAIPĖDOS MARTYNO MAŽVYDO PROGIMNAZIJOS GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Klaipėdos Martyno Mažvydo progimnazijos (toliau – Progimnazijos) gabių mokinių ugdymo organizavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – numatyti bendras gabių ir talentingų mokinių atpažinimo ir ugdymo kryptis, plėtoti šių mokinių gebėjimus sudarant socialines ir edukacines ugdymo(si) sąlygas.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis „Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105, „Gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo sistemos sukūrimo ir mokyklų šiems vaikams prieinamumo didinimo 2014–2016 metų veiksmų planu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2014 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. V-38.

3. Tvarkos aprašas apibrėžia gabių mokinių sąvoką, ugdymo tikslus ir uždavinius, bendruosius gabių mokinių požymius bei reglamentuoja šių mokinių atpažinimo ir ugdymo organizavimą Progimnazijoje.

II SKYRIUS GABAUS MOKINIO SAMPRATA

4. Vartojama gabaus mokinio sąvoka suprantama taip, kaip ją apibrėžia „Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105.

5. **Gabūs vaikai** – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektualinių gebėjimų lygis yra labai aukštas. Turėdami šiuos intelektualinius gebėjimus gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

6. Gabumai gali pasireikšti vienoje ar keliose gebėjimų srityse: bendrojo intelekto, atskiroje mokslo (toliau – akademinėje) srityje, socialinėje, meninėje ir sportinėje veikloje.

III SKYRIUS GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Tikslas – atsižvelgiant į gabių mokinių individualius poreikius užtikrinti ugdymo sistemiskumą ir nuoseklumą.

8. Uždaviniai:

8.1. atpažinti gabius mokinius bei tobulinti šių mokinių atpažinimui skirtus būdus;

8.2. pritaikyti ugdymo turinį ir aplinką gabių mokinių poreikiams;

8.3. plėtoti gabių mokinių ugdymo formas ir metodus bei numatyti papildomas priemones jų gabumų tobulinimui;

- 8.4. stiprinti bendradarbiavimą su mokslo institucijomis (Baltijos gimnazija, KU, KTU inžinerijos licėjumi, VGTU inžinerijos licėjumi) ir kitomis įstaigomis;
- 8.5. numatyti ir taikyti gabių mokinių skatinimo priemones;
- 8.6. kaupti, apibendrinti ir vykdyti gabių mokinių ugdymo patirties sklaidą.

IV SKYRIUS BENDRIEJI GABIŲ MOKINIŲ POŽYMIAI

9. Gabių vaikų požymiai:
 - 9.1. pasižymi smalsumu, aktyviai domisi jį supančiu pasauliu, užduoda daug klausimų;
 - 9.2. turi gerą atmintį, įsimena lengvai ir greitai;
 - 9.3. turi daug žinių įvairiomis temomis;
 - 9.4. pagrindinių dalykų mokosi geriau ir greičiau nei dauguma jo bendraamžių;
 - 9.5. sutelktai domisi kai kuriomis mokslo sritimis;
 - 9.6. sparčiai mokosi iš patirties;
 - 9.7. kelia naujas idėjas ir kūrybiškai sprendžia problemas;
 - 9.8. pastabus, lengvai ir greitai atranda ryšius, rodos, tarp visai nesusijusių dalykų;
 - 9.9. sklandžiai kalba, žodynas platesnis ir turtingesnis nei bendraamžių;
 - 9.10. turi stiprų loginį mąstymą ir moka argumentuotai pagrįsti savo nuomonę;
 - 9.11. ypač motyvuotas, kelia didesnius reikalavimus sau ir kitiems bei siekia aukščiausių rezultatų;
 - 9.12. turi gerą ir savitą humoro jausmą;
 - 9.13. labiau mėgsta dirbti vienas nei grupėje;
 - 9.14. bendraamžiams kartais gali atrodyti keistas;
 - 9.15. daugiau bendrauja su vyresniais vaikais ar suaugusiais nei su savo bendraamžiais.

V SKYRIUS GABIŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMAS

10. Gabių vaikų atpažinimui dažniausiai naudojami metodai:
 - 10.1. standartizuoti žinių, kūrybiškumo testai, klausimynai ir kt.;
 - 10.2. rekomenduojama atlikti specializuotus testus ar naudojant profesionalius gabių ir talentingų mokinių vertinimo įrankius Klaipėdos pedagoginėje psichologinėje tarnyboje;
 - 10.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) nuomonė;
 - 10.4. bendraamžių bei bendraklasių nuomonė;
 - 10.5. dėstančių mokytojų, klasės vadovų nuomonė;
 - 10.6. mokinio pasiekimų ir veiklos stebėseną bei rezultatų analizę.
11. Progimnazijoje gabių mokinių atpažinimas remiasi pradinio ir pagrindinio ugdymo programos mokinių aukštesniojo lygmens gebėjimų tikrinimu.
12. Dalykų mokytojai subjektyviai taiko gabių mokinių atpažinimo kriterijus: geri mokymosi rezultatai (aukštesni nei vidutiniai) ir pasiekimai mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose, kituose tiksliniuose renginiuose ir kt.
13. Gabių mokinių stebėseną vyksta nuolat ugdymo procese. Dalykų mokytojai, klasės vadovai stebi ir analizuoja mokinių veiklą (akademinę, socialinę, sporto ar meno), jos rezultatus ir įvertinę duomenis rekomenduoja gabiems mokiniams įvairias, jų gebėjimus ir poreikius atitinkančias veiklas.
14. Progimnazijos specialistai, esant poreikiui, teikia pagalbą ir rekomendacijas dalykų mokytojams, klasių vadovams atpažįstant ir ugdant gabius mokinius.
15. Akademinėje srityje gabiais laikomi tie mokiniai, kurie rodo arba turi potencialą rodyti išskirtinius bendruosius ir specialiuosius akademinės srities gebėjimus.

16. Menui ir sportui gabių bei talentingų vaikų atpažinimą, jų meninių ir sportinių gebėjimų atskleidimą atlieka neformaliojo švietimo meninio arba sporto ugdymo programas vykdančys pedagogai.

17. Socialinėje srityje gabūs mokiniai pasižymi gerais bendravimo ir lyderystės įgūdžiais. Šie mokiniai išsiskiria gebėjimu vadovauti, greitai ir gerai orientotis situacijoje, organizuoti ir planuoti veiklą.

VI SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO(SI) ORGANIZAVIMAS

18. Gabių mokinių ugdymas apima šių mokinių atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą ir diferencijavimą bei turtinimą.

19. Mokiniai skiriamos dalykų individualios konsultacijos mokymosi poreikiams tenkinti, ruošiantis olimpiadoms ir konkursams.

20. Gabumams plėtoti individualiai pritaikomos įvairios mokymosi strategijos, darbo formos ir metodai pamokoje bei skiriamos diferencijuotos pamokos ar namų darbų užduotys. Dalį užduočių mokiniai atlieka savarankiškai.

21. 1–4 kl. mokytojai ir 5–8 kl. metodinių grupių pirmininkai kaupia ir sistemina informaciją apie gabius mokinius (1 priedas), dalijasi jų ugdymo gerąja patirtimi ne rečiau kaip 1 kartą per pusmetį Progimnazijos metodinių grupių posėdžių metu.

22. Mokytojai, dirbantys su gabiais mokiniais:

22.1. planuoja ir pritaiko dalyko ugdymo turinį;

22.2. numato atitinkamus darbo metodus, skatinančius mokinio gebėjimų nuolatinį vystymąsi ir plėtojimąsi;

22.3. individualizuoja ir diferencijuoja ugdymo procesą pamokų metu skirdami atskiras užduotis, kurių atlikimas reikalauja sudėtingesnių mąstymo procesų ar sugebėjimų;

22.4. kūrybiškai taiko įvairius mokymosi būdus (tyrimai, projektai, darbas su papildomais šaltiniais ir pan.);

22.5. skatina mokinius dalyvauti olimpiadose, konkursuose, parodose, pleneruose, varžybose ir kituose renginiuose;

23. Progimnazijoje ugdymo aplinka pritaikoma gabių mokinių mokymo(si) poreikiams:

23.1. mokiniams sudaromos galimybės aktyviai ugdomuisi individualiai ir įvairaus dydžio grupėmis praktinei, eksperimentinei, teorinei ir kitai veiklai (neformaliojo ugdymo programos, konsultacijos);

23.2. mokiniams sudaromos galimybės tapti kitų mokinių konsultantais, grupinio/projektinio darbo vadovais;

23.3. mokytojams sudaromos galimybės dirbti inovatyviai naudojant šiuolaikines mokymo technologijas. Progimnazijoje visi kabinetai aprūpinti kompiuteriais ir daugialypės terpės projektoriais, išmaniaisiais ekranais, įrengta kompiuterizuota skaitykla, išmanioji ir robotikos klasės, laboratorija bei kt.;

23.4. naudojamos įvairios mokymo ir mokymosi priemonės. Kiekvienais metais pagal pateiktus metodinių grupių prašymus skiriama lėšų įsigyti mokomajai, metodinei medžiagai ir priemonėms;

24. Siekdami kuo geriau išmokyti atpažinti gabius mokinius bei kuo efektyviau pritaikyti ugdymo turinį pagal jų poreikius, mokytojai nuolat tobulina savo profesinę kompetenciją (seminarai, kursai, konferencijos, savišvieta, dalinimasis gerąja patirtimi ir kt.).

25. Klasių vadovai ir dalykų mokytojai teikia informaciją tėvams apie gabių mokinių mokymąsi, pasiekimus ir daromą pažangą. Klasių vadovai skatina mokinių tėvus įsitraukti ir dalyvauti veikloje ugdant ypatingus mokinių gabumus.

VII SKYRIUS

GABIŲ MOKINIŲ SKATINIMAS

26. Gabių mokinių dalyvavimas renginiuose/ pasiekimai skelbiami Progimnazijos interneto svetainėje ir mokyklos feisbuko paskyroje.

27. Tradicinės „Metų švyturio“/ „Metų švyturiuko“ šventės metu progimnazijos direktoriaus padėkomis apdovanojami mokiniai:

27.1. pasižymėję visuomeninėje, akademinėje ar kitoje veikloje;

27.2. tapę laimėtojais/ laureatais olimpiadose, varžybose, konkursuose ir kt.;

27.3. kurių visi metiniai įvertinimai atitinka aukštesnįjį lygį.

28. Olimpiadų, varžybų, konkursų nugalėtojus dalyko mokytojas paskatina aukščiausiu įvertinimu.

29. Esant galimybei, mokslo metų pabaigoje/ pradžioje geriausiai besimokiusiems 1–8 klasių mokiniams organizuojama edukacinė-pažintinė išvyka.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Gabių mokinių ugdymo organizavimo priemonės planuojamos ir įtraukiamos į Progimnazijos metų veiklos planą.

31. Mokytojai, klasių vadovai ir pagalbos mokiniui specialistai yra atsakingi už gabių mokinių atpažinimą bei ugdymą.

32. Progimnazijos administracija vykdo gabių mokinių ugdymo(si) stebėseną, pagal poreikį inicijuoja su šia veikla susijusias apklausas ir tyrimus.

33. Aprašas esant poreikiui ar pasikeitus gabių mokinių ugdymą reglamentuojantiems dokumentams gali būti papildomas ir koreguojamas. Aprašo pakeitimai ir papildymai tvirtinami Progimnazijos direktoriaus įsakymu.

34. Tvarkos aprašas skelbiamas Progimnazijos interneto svetainėje.

GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO SĄRAŠAS

Eil. nr.	Vardas Pavardė	Klasė	Dalykas	Pasiekimai ir veikla (konkursai, olimpiados, užduotys ir kt.)	Pastabos

Data: _____

Mokytojo / Metodinės grupės pirmininko vardas, pavardė, parašas:
